

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 5C/3/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8523200205
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Mišenková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2023:8523200205.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Starej Ľubovni sudkyňou JUDr. Emíliou Mišenkovou v sporovej veci žalobcu: Sociálna poisťovňa so sídlom v Bratislave, pobočka Sociálna poisťovňa Rožňava so sídlom Šafárikova 22, 048 01 Rožňava, IČO: 30 807 484, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. XXX, XXX XX C., občan SR, právne zastúpený: JUDr. Michal Barnovský, advokát, Námestie generála Štefánika 532/7, 064 01 Stará Ľubovňa, IČO: 53 287 461, za účasti intervenienta na strane žalovaného: KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, v konaní o náhradu škody vo výške 6.208,01 eur, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovaný **m á n á r o k** na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Intervenientovi nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 24.2.2023 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť mu sumu 6.208,01 eur titulom náhrady škody. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 7.6.2017 v čase približne o 05:20 hod. v Poľskej republike žalovaný, ako účastník cestnej premávky a súčasne vodič motorového vozidla zn. Ford Tourneo Custom, ev. č. D. XXXXX, zišiel za pravú krajnicu, kde vozidlom narazil do zvodidiel a následne do vozidla jazdiaceho pred ním, pričom následkom zrážky došlo k zraneniu prepravovaných osôb vo vozidle zn. Ford Tourneo Custom, ev. č. D. XXX B.. Pri dopravnej nehode utrpel poškodený A. E. viaceré zranenia, presne špecifikované v žalobe. Týmto protiprávnym konaním žalovaný spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Tr. zákona a bol trestným rozkazom Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 1T/13/2021 zo dňa 16.3.2021 uznaný vinným. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 1.6.2022 a vykonateľnosť dňa 1.6.2022. Poškodený A. E. si uplatnil nárok na invalidný dôchodok a v dôsledku úrazu bol odo dňa 7.6.2017 uznaný invalidným. V dôsledku tohto úrazu, zavineného inou osobou, z dôvodu vzniku invalidity, boli poškodenému A. E. vyplatené dôchodkové dávky formou invalidného dôchodku v celkovej výške 11.852,41 eur. Z dôvodu vzniku práva žalobcu voči tretej osobe na náhradu škody vyzval žalobca žalovaného na dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť škodu, ktorá vznikla žalobcovi výplatou dôchodkových dávok vo výške 11.852,41 eur. Žalovaný výzvu prevzal dňa 22.8.2022. Dňa 28.9.2022 bolo žalobcovi doručené od KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. doručené oznámenie o poistnom plnení, v ktorom sa uvádza, že poisťovňa považuje nárok Sociálnej poisťovne od 7.6.2017 do 8.9.2019 za premlčaný. Žalobca zaslal dňa 30.9.2022 žalovanému oznámenie, že celková suma vo výške 11.852,41 eur nebola poisťovňou uhradená. Žalovaný na uvedené oznámenie odpovedal, že na úhradu sumy vo výške 6.208,01 eur

nevidí žiaden relevantný dôvod. Na základe uvedených skutočností sa žalobca domáha voči žalovanému zaplata sumy 6.208,01 eur.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne podaním zo dňa 22.3.2023. Uviedol, že nárok žalobcu považuje za nedôvodný v celom rozsahu, pričom ako hlavný dôvod považuje to, že nárok žalobcu, ktorý si uplatňuje v tomto konaní, je v celom rozsahu premlčaný. Po citácii zákonných ustanovení § 238 ods. 1 a ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. uviedol, že má za to, že nárok žalobcu na náhradu škody je premlčaný v dôsledku uplynutia tzv. subjektívnej premlčacej doby, z dôvodu čoho vznáša námietku premlčania. Zdôraznil, že žalobca vystupoval v procesnom postavení poškodeného v trestnom konaní vedenom na OR PZ v Prešove sp. zn. ORP-76/2-VYS-PO-2019, ktoré rezultovalo do vydania vyššie špecifikovaného trestného rozkazu. Upovedomením OR PZ v Prešove zo dňa 12.8.2019 bol pritom žalobca upovedomený o tom, že voči žalovanému bolo v dôsledku udalosti zo dňa 7.6.2017, pri ktorej utrpel zranenia pán A. E., vznesené obvinenie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2, písm. a/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 1387 písm. h/ Tr. zák. Žalovaný tvrdí, že najneskôr dorúčením upovedomenia OR PZ v Prešove teda mal žalobca preukázateľnú vedomosť o tom, že dávky vyplatené poškodenému A. E. boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania, a že za vznik škody zodpovedá žalovaný, keďže voči nemu ako jednej jedinej osobe bolo vznesené v tejto veci obvinenie. Vo vzťahu k uvedenému poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2010 sp. zn. 1Cdo/82/2009, publikovaný v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí všeobecných súdov SR pod č. R 16/2014, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 30.3.2022 sp. zn. 23Co/22/2021 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.5.2014 sp. zn. 2Co/181/2014. Nad rámec uvedeného konštatoval, že žalobca v podanom oznámení zo dňa 17.1.2023 uviedol, že prvotný podnet na šetrenie uvedenej dopravnej nehody bol žalobcovi doručený dokonca 8.6.2018. Vzhľadom na premlčanie nároku navrhol, aby súd žalobu zamietol a priznal žalovanému náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

3. Replikou zo dňa 11.4.2023 žalobca uviedol, že informáciu o tom, že škodu spôsobil A. B. a bol uznaný vinným, sa Sociálna poisťovňa dozvedela z trestného rozkazu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 1T/13/2021-701 zo dňa 16.3.2021, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 1.6.2022. Prvotný podnet na šetrenie uvedenej dopravnej nehody bol žalobcovi doručený dňa 8.6.2018. Od uvedeného dátumu prebiehalo šetrenie. Listami zo dňa 10.7.2017, 11.6.2018, 8.4.2019 a 13.7.2020 sa žalobca obrátil na pána A. E. za účelom zistenia osoby zodpovednej za vznik škody. Následne žalobca vykonával šetrenie listami na Okresnej prokuratúre v Starej Ľubovni, ako aj na Okresnom súde v Starej Ľubovni, ktorý mu oznámil listom zo dňa 24.6.2021 sp. zn. 1T/13/2021, že A. B. podal odpor proti trestnému rozkazu, teda vec nebola právoplatne skončená. Až dňa 3.6.2022 mu Okresný súd Stará Ľubovňa zaslal oznámenie, že vec je právoplatne skončená a na základe písomnej žiadosti žalobcovi trestný rozkaz doručený dňa 22.6.2022. Taktiež uviedol, že upovedomenie poškodeného o vznesení obvinenia zo dňa 12.8.2019 OR PZ v Prešove nebolo Sociálnej poisťovni, pobočka Rožňava, doručené, iba pobočke Sociálnej poisťovne Prešov. Žalobca má naďalej za to, že žalobou uplatňovaný nárok nie je premlčaný a navrhol žalobe vyhovieť v plnom rozsahu.

4. Listom zo dňa 17.4.2023 spoločnosť Kooperatíva poisťovňa, a.s. oznámila, že s poukazom na ustanovenie § 81 a nasl. CSP má záujem vstúpiť do tohto súdneho konania ako intervenient na strane žalovaného a z uvedeného dôvodu do tohto konania aj vstupuje. Vstup intervenienta do konania oznámil súd sporovým stranám.

5. Žalovaný v duplike zo dňa 29.5.2023 uviedol, že sa nestotožňuje s argumentáciou žalobcu, keďže z hľadiska počiatku plynutia tzv. subjektívnej premlčacej doby sa nevyžaduje absolútna a nespochybniteľná istota o zodpovednosti za vznik škody v dôsledku zavineného protiprávneho konania. Už samotná informácia o vznesenom obvinení voči žalovanému pre prečin ublíženia na zdraví v dôsledku udalosti zo dňa 7.6.2017, ktorá rezultovala do zranení poškodeného A. E., musela žalobcovi dostatočným spôsobom indikovať, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania žalovaného, ktorý za škodu aj zodpovedá. V ďalšej časti dupliky žalovaný v podstate zopakoval časť jeho vyjadrenia k žalobe. S poukazom na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov uviedol, že argumentácia žalobcu o tom, že až dorúčením trestného rozkazu Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 1T/13/2021 zo dňa 16.3.2021 začala plynúť tzv. subjektívna premlčacia doba, nemôže, s poukazom na ním citovanú judikatúru, ku ktorej žalobca nezaujal žiadne konkrétne stanovisko, obstať. Opätovne uviedol, že podľa jeho názoru je nárok žalobcu, ktorý si uplatňuje v tomto konaní, v celom rozsahu premlčaný a preto žiadal, aby súd žalobu zamietol v celom rozsahu.

6. Intervenient na strane žalovaného vo vyjadrení zo dňa 13.10.2023 uviedol, že rozporuje nárok žalobcu v celom rozsahu a považuje ho za nedôvodný, pričom sa v plnom rozsahu prikláňa k vyjadreniam žalovaného. V ďalšom namietol právnu subjektivitu žalobcu, nakoľko má za to, že žalobca, ako pobočka Sociálnej poisťovne nemá právnu subjektivitu na podanie žaloby, a to z dôvodu, že právna subjektivita prináleží len Sociálnej poisťovni ako právnickej osobe zriadenej zákonom č. 461/2003 Z.z. Na podporu svojich tvrdení citoval časť uznesenie Krajského súdu v Žiline, sp. zn.: 13Cob/136/2016 zo dňa 28.6.2016. Ďalej vzniesol námietku premlčania v súlade s § 100 a nasl. OZ, nakoľko má za to, že žalobca neuplatnil svoj nárok riadne a včas v zákonnej premlčacej lehote. Intervenient, ako poisťovateľ, riadne za vlastníka vozidla - poistníka, p. F. G., bezprostredne po dopravnej nehode, nahradila škodu poškodeným osobám v rozsahu nárokov, ktoré si uplatnili. Už v tomto čase teda boli okolnosti zodpovednosti za škodu jasné a preukázané, pričom o nich neboli žiadne pochybnosti pri prešetrovaní poistných udalostí. Intervenient poukázal na to, že poškodený p. A. E. podal žiadosť o priznanie invalidného dôchodku ešte 8.6.2018, pričom už z Oznámenia o úraze zo dňa 11.6.2018 musel mať žalobca dostatočnú vedomosť o okolnostiach dopravnej nehody a jej zavinení, preto má intervenient za to, že už došlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej lehoty. Na podporu svojich tvrdení intervenient dal do pozornosti súdu rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn.: 2Co/135/2013 zo dňa 19.2.2014 a sp. zn.: 2Co/181/2014 zo dňa 21.5.2014. Na základe uvedenej argumentácie má za to, že žalobca mal vedomosť o osobe, ktorá zodpovedá za škodu, ako aj o výške škody ešte pred právoplatnosťou rozhodnutia vydaného v trestnom konaní, na ktoré sa odvoláva. Je nepochybné, že nárok na náhradu škody mohol žalobca, resp. iný oprávnený subjekt, uplatniť u intervenienta bezprostredne po nehode zo dňa 7.6.2017, nakoľko okolnosti vzniku nehody a zodpovednosti za vzniknutú škodu boli známe už v tomto čase. Vzhľadom na skutočnosti uvedené v jeho vyjadrení žiadal, aby súd žalobu zamietol a uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému a intervenientovi trovy konania v rozsahu 100 %.

7. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 26.10.2023, na ktorom vykonal dokazovanie oboznámením spisového materiálu a listinných dôkazov v ňom založených a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav veci:

8. Žalovaný dňa 7.6.2017 viedol motorové vozidlo zn. Ford Tourneo Cusom, ev. č. D. XXXXX, pričom v čase približne o 5:20 hod. v Poľskej republike zišiel s vozidlom za pravú krajnicu, kde vozidlom narazil do zvodidiel a následne do vozidla jazdiaceho pred ním. Pri tejto dopravnej nehode došlo k zraneniu osôb prepravovaných vo vozidle zn. Ford Tourneo Cusom. Jedným zo zranených osôb bol aj A. E., ktorý v dôsledku zranení spôsobených pri tejto dopravnej nehode bol odo dňa 7.6.2017 uznaný invalidným a uplatnil si nárok na invalidný dôchodok. Z listiny označenej ako „Údaje o úraze – oznámenie“, adresovaného A. E., poškodenému pri dopravnej nehode dňa 7.6.2017 (č. l. 76) vyplýva, že v tomto oznámení (ktoré je ručne vypísané a podpísané A. E.), poškodený A. E. v tlačive, doručenom mu žalobcom, popísal, kedy a kde došlo k úraze, akým spôsobom došlo k úraze, uviedol tiež mená a adresy svedkov, ktorí boli prítomní pri úraze. V bode 7. „Identifikácia osôb, ktoré spôsobili úraz“, poškodený A. E. uviedol identifikačné údaje žalovaného, a to meno, dátum narodenia a adresu jeho bydliska. Z prezenčnej pečiatky je zrejmé, že uvedené oznámenie bolo následne poškodeným A. E. zaslané späť žalobcovi a doručené mu dňa 28.6.2018.

9. Z upovedomenia Okresného riaditeľstva PZ v Prešove zo dňa 12.8.2019 mal súd preukázané, žalobca bol ako poškodený upovedomený o tom, že dňa 12.8.2019 bolo vznesené obvinenie osobe: A. B. za prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h/ Tr. zák., v súvislosti s následkami dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 7.6.2017 v Poľskej republike. Upovedomenie bolo doručené Sociálnej poisťovni, pobočka Prešov, dňa 15.8.2019.

10. Žalovaný bol trestným rozkazom Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 1T/13/2021-701 zo dňa 16.3.2021 uznaný vinným z vyššie označeného trestného činu, za čo mu bol uložený trest. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 1.6.2022.

11. V konaní nie je spornou skutočnosť, že poškodenému A. E. boli z dôvodu vzniku invalidity vyplatené dôchodkové dávky formou invalidného dôchodku za obdobie od 7.6.2017 do 7.8.2021 vo výške celkom 11.852,41 eur. Poškodený A. E. zomrel dňa XX.X.XXXX.

12. Žalobca listom zo dňa 2.8.2022, označeným ako „Výzva č. 50/2022“, vyzval žalovaného na uznanie a dobrovoľné splnenie povinnosti nahradiť žalobcovi škodu, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dôchodkových dávok p. A. E. vo výške 11.852,41 eur. Dňa 28.9.2022 Kooperatíva poisťovňa, a.s. poskytla poistné plnenie ako regresný nárok Sociálnej poisťovne za poskytnuté dávky formou invalidného dôchodku v zmysle výzvy č. 50/2022 v sume 5.644,40,- eur. Nárok za obdobie od 7.8.2017 do 6.9.2019 považovala poisťovňa za premlčaný. Následne žalobca listom zo dňa 30.9.2022 oznámil žalovanému, že poisťovňa uhradila na účet žalobcu sumu 5.644,40 eur, ktorá je o 6.208,01 eur nižšia ako suma uplatnená vo výzve č. 50/2022 a konštatoval, že v prípade, že poisťovňa sumu 6.208,01 eur neuhradí, úhradu tejto sumy bude žalobca žiadať od žalovaného. Žalovaný listom doručeným žalobcovi dňa 10.10.2022 oznámil žalobcovi, že on si svoju povinnosť voči všetkým poškodeným, v súvislosti s nehodou v Poľsku splnil, poistnú udalosť nahlásil v stanovenom termíne, čo znamená, že všetky záväzky preberá poisťovňa. Prosí o vymáhanie sumy od poisťovne Kooperatíva, kde je vozidlo poistené a poistné je riadne uhrádzané. Nevidí žiaden relevantný dôvod na úhradu požadovanej sumy jeho osobou.

13. Keďže žalobcom požadovanú sumu 6.208,01 eur žalovaný nezaplatil, domáha sa žalobca svojho nároku na súde, teraz podanou žalobou.

Zistený skutkový stav súd podriadil pod tieto zákonné ustanovenia.

14. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

15. Podľa § 420 ods. 1, 3 zákon č. 40/1964 Zb. v platnom znení - Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Podľa ods. 3 zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil

16. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

17. Podľa § 101 OZ pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

18. Podľa § 106 ods. 1 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá. Podľa ods. 2 najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

19. Podľa § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. zákona o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“ alebo „zák. č. 461/2003 Z.z.) sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania; výšku škody preukazuje Sociálna poisťovňa potvrdením príslušnej organizačnej zložky Sociálnej poisťovne o výške vyplatených dávok.

20. Podľa § 238 ods. 5 zákona o sociálnom poistení právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

21. Podľa § 124 zákona o sociálnom poistení organizačné zložky Sociálnej poisťovne sú ústredie a pobočky.

22. Podľa § 178 ods. 1 písm. h/ zákona o sociálnom poistení do pôsobnosti pobočky patrí uplatňovať právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

23. Podľa 178 ods. 2 zákona o sociálnom poistení pobočka vystupuje v mene Sociálnej poisťovne vo všetkých veciach patriacich do jej pôsobnosti v konaní pred súdmi a orgánmi verejnej moci.

Právne posúdenie vecí

24. V prvom rade súd uvádza, že intervenient vo svojom vyjadrení namietal nedostatok aktívnej vecnej legitímácie Slovenskej poisťovne, pobočka Rožňava, nakoľko podľa jeho názoru Sociálna poisťovňa, pobočka Rožňava je len organizačnou zložkou, ktorá nemá právnu subjektivitu na podanie žaloby na súde. Uvedenú námietku vyhodnotil súd ako nedôvodnú, a to s poukazom na vyššie citované zákonné ustanovenia § 178 ods. písm. h/ a § 178 ods. 2 zákona o sociálnom poistení. Vychádzajúc z uvedených zákonných ustanovení je pobočka Sociálnej poisťovne oprávnená vystupovať v mene Sociálnej poisťovne vo veciach patriacich do jej pôsobnosti, teda aj uplatňovať si právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá Sociálnej poisťovni vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

25. Na základe vykonaného dokazovania mal súd v prejednávanej veci preukázané a nesporné, že žalovaný ako vodič motorového vozidla spôsobil dopravnú nehodu, pri ktorej boli jednému z účastníkov tejto dopravnej nehody (ďalej aj „poškodenému“) A. E. spôsobené zranenia, v dôsledku ktorých sa stal invalidným. Z dôvodu vzniku invalidity boli poškodenému vyplatené dôchodkové dávky formou invalidného dôchodku v období od 7.6.2017 – 7.8.2021 v celkovej sume 11.852,41 eur. Intervenient poskytol žalobcovi poistné plnenie ako regresný nárok za poskytnuté dávky formou invalidného dôchodku v sume 5.644,40 eur, a to za obdobie od 7.9.2019 do 7.8.2021. Nárok žalobcu za obdobie od 7.6.2017 do 6.9.2019, na zaplatenie sumy 6.208,01 považoval za premlčaný.

26. S poukazom na zistený skutkový stav, ktorý žalobca nerozporoval, a preto ho súd považuje za nesporný, je zrejmé, že v predmetnej veci sa žalobca domáha voči žalovanému regresného nároku za dávky poskytnuté formou invalidného dôchodku poškodenému A. E. za obdobie od 7.6.2017 do 6.9.2019 v sume 6.208,01 eur.

27. Vzhľadom na to, že žalovaný a aj intervenient vzniesli námietku premlčania žalobcom uplatneného nároku, súd sa v prvom rade zoberal dôvodnosťou tejto námietky a dospel k záveru, že námietka premlčania je opodstatnená a nárok žalobcu je v celom rozsahu premlčaný, a to z nižšie rozpisovaných dôvodov.

28. Hmotnoprávnym základom pre uplatnenie práva žalobcu na náhradu dávok poskytnutých formou invalidného dôchodku poškodenému A. E. je ustanovenie § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, podľa ktorého Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá jej vznikla výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

29. Zákonným predpokladom vzniku nároku Sociálnej poisťovne podľa uvedeného ustanovenia je, že poisťovňa uhradila svojmu poistencovi dávky, ktoré boli poskytnuté a vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretej osoby proti poistencovi. Citované ustanovenie zakladá regresný nárok žalobcu voči tretím osobám, ak sú splnené zákonné predpoklady v ňom uvedené. Nárok podľa tohto ustanovenia je svojím charakterom samostatným nárokom na náhradu škody a ide o občianskoprávny nárok, ktorý má povahu špeciálneho ustanovenia vo vzťahu k všeobecným predpisom, t. j. k Občianskemu zákonníku, čo znamená, že právny vzťah, ktorého sa uvedené ustanovenie týka, sa v otázkach, ktoré nie sú ním upravené, riadia ustanoveniami všeobecných predpisov o náhrade škody.

30. Podľa § 238 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, právo Sociálnej poisťovne voči tretím osobám na náhradu škody, ktorá vznikla Sociálnej poisťovni výplatom dávok v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania, sa premlčí uplynutím troch rokov odo dňa, keď Sociálna poisťovňa zistila, že dávky boli vyplatené v dôsledku zavineného protiprávneho konania tretích osôb, a keď sa dozvedela o tom, kto za vznik škody zodpovedá, najneskôr uplynutím desiatich rokov odo dňa vyplatenia dávok.

31. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Premlčanie definujeme ako uplynutie času stanoveného v zákone na vykonanie práva, bez toho, aby sa právo vykonalo (uplatnilo na súde), v dôsledku čoho sa dlžník môže brániť voči súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania.

Podstata premlčania spočíva v tom, že ak sa určité právo po zákonom stanovenej dobe (premlčaciu dobu) nevykoná alebo sa v priebehu premlčacej doby neuplatní na súde, či u príslušného orgánu, nemôže byť už po jej uplynutí veriteľovi priznané. To znamená, že dlžník po uplynutí zákonom stanovenej doby sa môže úspešne brániť vymáhaniu práva s poukazom na to, že toto právo bolo už premlčané. V dôsledku premlčania právo nezaniká, trvá naďalej, ale do značnej miery sa oslabuje zmenšením možnosti jeho úspešného uplatnenia s tým, že dovolanie sa premlčania pred súdom má za následok spočívajúce nároku, ktorý tu síce naďalej existuje, avšak je oslabený do takej miery, že právo vyplývajúce z tohto nároku súd nemôže veriteľovi priznať. Dôvodné vznesenie námietky premlčania v občianskom súdnom konaní má totiž za následok, že súd nemôže oprávnenej osobe právo (nárok) priznať.

32. V posudzovanej veci žalovaný a intervenient vznesli námietku premlčania uplatňovaného nároku žalobcu na náhradu škody za dávky, ktoré žalobca vyplatil poškodenému A. E. formou invalidného dôchodku za obdobie od 7.6.2017 do 6.9.2019 v sume 6.208,01 eur, nakoľko podľa žalovaného najneskôr doručením upovedomenia OR PZ Prešov zo dňa 12.8.2019 mal žalobca vedomosť o tom, že za vznik škody zodpovedá žalovaný, pričom poukázal na to, že prvotný podnet bol žalobcovi doručený dokonca dňa 8.6.2018 a podľa intervenienta žalobca sa dozvedel o tom, kto zodpovedá za škodu, už Oznámením škodovej udalosti poškodeným zo dňa 13.6.2017, v ktorom bolo uvedené, že nehoda bola zavinená vodičom - žalovaným. Rovnako je v Oznámení uvedené, že poškodené osoby si žiadali náhradu škody, ktorá im vznikla a škodca v Oznámení označil nárok za oprávnený (viď vyjadrenie intervenienta na č.l. 94).

33. V predmetnej veci mal súd preukázané - z listiny predloženej samotným žalobcom, ktorá mu bola doručená dňa 28.6.2018 - že poškodený A. E. už v tejto listine, označenej ako „Údaje o úraze – oznámenie“ popísal pre účely regresného konania, podľa ustanovenia § 238 ods. 4 zák. č. 461/2003 Z.z., priebeh nehody, účastníkov a v bode 7. identifikoval osobu, ktorá spôsobila úraz, kde označil žalovaného menom – A. B., uviedol dátum jeho narodenia a adresu. Je teda nepochybné, že žalobca sa dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá okamihom preukázateľne získanej informácie o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si mohol urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá, teda už dňom, t.j. 28.6.2018, žalobca získal vedomosť a informácie o osobe (žalovaný A. B.), ktorá zavinila zranenia poškodeného A. E.. Uvedeným dňom začala žalobcovi plynúť premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody voči žalovanému v zmysle § 238 zákona o sociálnom poistení a uplynula 28.6.2021.

34. Nie je správny názor žalobcu, že (subjektívna) premlčacia doba začala plynúť Sociálnej poisťovni až od právoplatnosti trestného rozkazu Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 1T/13/2021 zo dňa 16.3.2021, nakoľko žalobca chybne stotožňuje začiatok plynutia premlčacej doby s dátumom právoplatnosti trestného rozkazu vo veci žalovaného, prehliadajúc preukázanú skoršiu vedomosť Sociálnej poisťovne o žalovanom ako o subjekte, ktorý za vzniknutú škodu zodpovedá. Súd má za to, že táto skutočná vedomosť o osobe zodpovedajúcej za škodu, ktorou odo dňa 28.6.2018 Sociálna poisťovňa nepochybné disponovala, by stačila na podanie žaloby v zmysle § 238 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z.

35. Svoj názor súd opiera o už v podstate ustálenú judikatúru súdov v obdobných veciach, pričom poukazuje najmä na právny názor vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR z 28.5.2010 sp. zn. 1Cdo/82/2009, zverejnenom v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 2/2014, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil, že: „Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka), v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nepochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti.“

36. Súd poukazuje taktiež aj na už početné rozhodnutia všeobecných súdov v obdobných veciach, v ktorých tieto súdy dospeli k rovnakému záveru, pričom len príkladmo dáva do pozornosti: rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 23Co/22/2021 zo dňa 30.3.2022, rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 11Co/103/2016 zo dňa 28.6.2017, rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 2Co/181/2014 zo dňa 21.5.2014.

37. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovaným a intervenientom ako dôvodnú, nárok žalobcu považoval za premlčaný, a preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

Trovy konania

38. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

39. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

40. O trovách konania vo vzťahu žalobca – žalovaný rozhodol súd v zmysle § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý mal v konaní plný úspech, priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

41. Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva (uznesenie NS SR z 28.2.2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod R 72/2018).

42. Riadiac sa vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami a citovaným právnym názorom Najvyššieho súdu SR, súd intervenientovi, ktorému v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.